

Huvudman

Stiftelsen Rudolf Steinerskolan i Göteborg
Organisationsnummer 857201-9142
styrelsen@steinerskolan.se

Ärendet

Tillsyn av Rudolf Steinerskolan i Göteborgs kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Rudolf Steinerskolan i Göteborg att senast **den 21 november 2022** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om huvudmannen inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen Rudolf Steinerskolan i Göteborg ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att varje elev får sin garanterade undervisningstid, vilket innebär en total undervisningstid på minst 6 890 timmar i grundskolan. Undervisningstiden ska fördelas mellan årskurserna utifrån den stadiindelade timplanen för grundskolan (10 kap. 5 § skollagen; 9 kap. 3 och 4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen [2011:185]).

2. Se till att eleverna garanteras den undervisningstid inom ämnet idrott och hälsa som anges i timplanen för grundskolan. Undervisningstiden på 600 timmar enligt grundskolans timplan ska fördelas med 140 timmar i lågstadiet, 180 timmar i mellanstadiet och 280 timmar i högstadiet. Undervisningstiden ska fördelas mellan årskurserna utifrån den stadieindelade timplanen. Om skolan anordnar skolans val får den garanterade undervisningstiden i idrott och hälsa minskas med 20 procent i respektive stadie (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 och 4 §§ skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning utifrån läroplanen, tidiga stödinsatser, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt trygghet och kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av utbildningen på waldorfskolor inlett en tillsyn av Rudolf Steinerskolan i Göteborgs kommun. Tillsynen omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Rudolf Steinerskolan följer gällande bestämmelser om undervisning utifrån läroplanen, garanterad undervisningstid, tidiga stödinsatser, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, trygghet och kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt rast- och lektionsobservationer den 22, 29 och 30 mars samt den 6 april 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat timplan, scheman, plan mot kränkande behandling, dokumentation inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser och Skolverkets beslut om godkännande av eurytmi som lokalt tillval. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar och åtgärder.

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Säkerställande av att eleverna får sin garanterade undervisningstid

Av skolans timplan framgår att det saknas timmar i flera ämnen i förhållande till timplanen för grundskolan. För eleverna i lågstadiet saknas undervisningstimmar i ämnena musik, svenska, biologi, fysik, kemi och teknik. För eleverna i mellanstadiet saknas undervisningstimmar i ämnena engelska, teknik och moderna språk. För eleverna i högstadiet saknas undervisningstimmar i ämnena bild och moderna språk. Rektorn medger i intervju att skolans timplan inte stämmer överens med timplanen för grundskolan. Rektorn berättar dock att den timplan som Skolinspektionen har fått ta del av inte överensstämmer med de scheman som just nu gäller. Visserligen finns det ämnen där eleverna inte får sin garanterade undervisningstid, enligt rektorn. Det gäller dock inte i den omfattningen av ämnen och i den tidsomfattning som skolans timplan visar. Som ett exempel bland flera nämner rektorn att eleverna på lågstadiet får undervisning i ämnena musik och teknik trots att det inte ser så ut utifrån skolans timplan. Inför kommande läsår kommer skolans scheman att ses över för att säkerställa att de överensstämmer med timplanen för grundskolan, säger rektorn.

Skolinspektionen har vidare tagit del av skolans planering för den så kallade periodundervisningen, då eleverna undervisas utifrån olika teman. I intervju med lärare och rektorn framkommer att de på skolan inte har pratat om hur periodundervisningen är fördelad på olika ämnen och undervisningstid i respektive ämne. Rektorn säger att hon behöver se över vad som faktiskt görs i periodundervisningen i respektive årskurs och vad som kopplas till respektive ämne. Detta för att kunna säkerställa att alla elever ges den undervisningstid de ska ha enligt timplanen för grundskolan.

Vidare framkommer vid skolbesöket och i intervju med såväl lärare som elever att det regelmässigt i samband med morgonperioden förekommer raster, som inte står med på elevernas scheman. Vad gäller raster som inte finns med på schemat uppger flera elever och lärare att de har en rast på mellan fem och tio minuter varje förmiddag. Eleverna i högstadiet uppger att de varje måndag har en längre rast än tio minuter under morgonperioden. Rasten står inte med på schemat. Detta bekräftas även av lärare. I en av klasserna på lågstadiet berättar lärare att eleverna ges tio minuters rast under morgonperioden och i en annan klass ges eleverna 15 minuters rast efter morgonperioden. Inte heller dessa raster står med i schemat.

Av intervju med lärare framgår att de inte har genomfört någon uppföljning av den undervisningstid som eleverna har fått. I intervju med lärare framkommer vidare

att det hittills inte har funnits något system för att justera scheman när lärare uppmärksammat att det saknats timmar i ämnen. Som exempel anges att elever i nuvarande årskurs nio under i vart fall två läsår har haft för få timmar undervisning i ämnet religion, enligt lärarna. Lärarna berättar också att det saknas ett system för att rapportera och följa upp när lektioner faller bort. Därmed, säger lärare, saknas det överblick över hur många lektioner som försvinner i respektive ämne utifrån tillfälliga, oplanerade händelser. Rektorn berättar i intervju att det i planeringen av den totala undervisningstiden finns marginaler för att lektioner faller bort under läsåret, så väl planerade schemabrytande aktiviteter som oplanerade händelser.

Garanterad undervisningstid i ämnet idrott och hälsa

Rudolf Steinerskolan har av Skolverket¹ den 20 januari 2012 fått godkänt att undervisa i eurytmi som lokalt tillval i grundskolans årskurs 1-9. En förutsättning för ett godkännande är enligt beslutet att planen för undervisning i lokalt tillval till sitt innehåll och sin inriktning avviker från grundskolans kursplaner.

Utredningen visar att undervisningen i ämnet idrott och hälsa på skolan utgörs av en kombination av eurytmi och idrott och hälsa. Rektorn uppger att delar av det centrala innehållet i ämnet idrott och hälsa täcks av undervisningen inom eurytmi. Skolinspektionen har tagit del av skolans timplaner och samtliga klassers scheman. Av skolans timplan framgår att eleverna får 80 timmar i lågstadiet, 160 timmar i mellanstadiet och 160 timmar i högstadiet i ämnet idrott och hälsa. Av skolans timplan framgår vidare att eleverna läser eurytmi som skolans val, vilket i lågstadiet omfattar 60 timmar, i mellanstadiet 80 timmar och i högstadiet 107 timmar. Enligt rektorn täcker vissa delar av eurytmin centralt innehåll i idrott och hälsa vilket innebär att undervisningstiden i idrott och hälsa är mer omfattande än vad som framgår av skolans timplan. Rektorn uppger vidare att undervisningstiden i idrott och hälsa ska ses över inför höstterminen 2022 då antalet idrottslektioner ska öka.

Rättslig reglering

Säkerställande av att eleverna får sin garanterade undervisningstid

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (10 kap. 5 § skollagen). Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen (9 kap. 3 § skolförordningen).

¹ Skolverkets beslut i ärende dnr 42-2011:01281.

Av skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag av rektorn ska besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna (9 kap. 4 § skolförordningen).

Garanterad undervisningstid i ämnet idrott och hälsa

Enligt timplanen för grundskolan har en elev rätt till 600 timmar idrott och hälsa i grundskolan varav 140 på lågstadiet, 180 på mellanstadiet och 280 på högstadiet (bilaga 1 till skolförordningen).

Av timplanen för grundskolan framgår vidare att 600 timmar av den totala undervisningstiden i grundskolan får användas till skolans val. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas (bilaga 1 till skolförordningen).

Enligt skollagen får skolans val omfatta ett lokalt tillval, om Skolverket har godkänt en plan för undervisningen (10 kap. 4 § skollagen). Skolverket ska godkänna en plan för undervisning i lokalt tillval om den, bland annat, till sitt innehåll och inriktning avviker från grundskolans kursplaner (9 kap. 10 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Säkerställande av att eleverna får sin garanterade undervisningstid

Skolinspektionen bedömer att rektorn och huvudmannen inte har säkerställt att eleverna får sin garanterade undervisningstid och att timplanen för grundskolan följs på skolan. Utredningen visar att det saknas undervisningstimmar i flera ämnen i samtliga stadier. Vidare visar utredningen att det inte har klargjorts hur periodundervisningen är fördelad på olika ämnen och undervisningstid i respektive ämne. Därtill framkommer att eleverna i flera klasser regelmässigt har raster som inte står med i schemat samt att det saknas en systematik för att följa upp om eleverna får sin garanterade undervisningstid. Även om en översyn av skolans scheman och timplan pågår i syfte att ge eleverna undervisning utifrån timplanen för grundskolan, är översynen ännu inte slutförd. Sammantaget är det sannolikt att eleverna inte har fått den undervisningstid som de har rätt till.

Garanterad undervisningstid i ämnet idrott och hälsa

Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna i låg- och högstadiet inte ges sin garanterade undervisningstid i ämnet idrott och hälsa. Bedömningen görs mot bakgrund av att Skolinspektionens utredning visar att det saknas undervisningstimmar i ämnet, till följd av att undervisningstiden i eurytmi räknats in i undervisningstiden för idrott och hälsa. Av Skolverkets beslut framgår att eurytmi till innehåll och inriktning avviker från grundskolans kursplaner, inklusive kursplanen för idrott och hälsa. Eurytmi kan därför inte vara en del av idrott och hälsa. En skola har dock

möjlighet att minska undervisningstiden i idrott och hälsa med 20 procent per stadium till förmån för skolans val, vilket även kan utgöras av ett lokalt tillval såsom eurytmi. Detta innebär att undervisningstid i ämnet idrott och hälsa, efter en sådan minskning, ska utgöras av minst 112 timmar i lågstadiet, 144 timmar i mellanstadiet och 224 i högstadiet. Att som nu ge eleverna i lågstadiet 80 timmar och i högstadiet 160 timmar undervisningstid i ämnet idrott och hälsa är därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Rudolf Steinerskolans verksamhet vid Rudolf Steinerskolan i Göteborg uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Rudolf Steinerskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning utifrån läroplanen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, elevhälsans personal och rektorn samt genomfört lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden (1 kap. 4 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen). För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne finns en kursplan (10 kap. 8 § skollagen). Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (Lgr 11, 5 Kursplaner).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn. Skolinspektionen har även tagit del av skolans dokumentation kring garantin för tidiga stödinsatser.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Vidare framgår att det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 1 eller 3 som ska uppnås. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar (5 §) eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (7 §). Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 § (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, elevhälsans personal och rektorn samt genomfört rast- och lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Stiftelsen Rudolf Steiner-skolan i Göteborg brutit mot bestämmelserna när det gäller att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, elevhälsans personal och rektorn samt genomfört rast- och lektionsobservationer. Skolinspektionen har även tagit del av skolans plan mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt genomfört rast- och lektionsobservationer. Skolinspektionen har även tagit del av skolans plan mot kränkande behandling

Rättslig reglering

Av skollagen följer att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Hanna Kindén.

Utredaren Åsa Stattin har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Matilda Yvede och undervisningsrådet Joakim Öberg medverkat.